

paa, hvem der bliver Præst for dem Jeg tror, her er noget Fejlsyn til Stede, thi denne Komite skal netop indsamle Penge Aar for Aar og kan ikke udøve sin Indstillingsret imod Menigheden uden at miste de Bidrag, som ere nødvendige for at betale Præstelønningen, og mister den disse Bidrag, saa at den ikke længer kan opfylde de Forpligtelser; den har paataget sig, maa den ogsaa miste den Rettighed, den har faaet til at kunne gøre Indstilling. Jeg tror, det vilde være en smuk Maade at belønne disse Bestræbelser, der gaa i Retning af ikke alene at bygge Kirker; men ogsaa at lønne Præster, om man vilde give dem nogen Indflydelse paa Besættelsen af Embederne. Da jeg første Gang havde Ordet, refererede jeg kun Ministerens Stilling til Sagen, nævnte ikke min egen Mening om Sagen, men jeg har ikke villet holde den tilbage nu, da ærede Medlemmer her have fremsat deres, men jeg skal yderligere tilføje, at jeg selvfølgelig langt heller end dette saa, at man gik til at give en almindelig Lov om Menighedernes Indflydelse paa Præsteembedernes Besættelse. Men heller ikke her har jo Ministeren i Sinde at gøre noget, at komme med Lovforslag, og han anførte den Begrundelse, at der for Tiden er saa stærkt Røre inden for Folkekirken, at saa snart et Embede skal besættes, kommer der Adresser og Henvendelser til Ministeren fra forskellige Sider om at faa den eller den ansat. Jeg synes ikke, det er nogen Begrundelse, som viser imod Berettigelsen af en Lov om Præstevalg, jeg synes tværtimod, det er noget, som skulde anbefale et saadant Lovforslag, thi det kan dog umulig være den højtærede Ministers Mening, at Præstevalg først skal indføres, naar Menighederne ere saa tilstrækkelig aandelig døde, at de ere akkurat lige glade, hvem de faa til Præst. Det, at der er saa stærk Bevægelse i Menigheden, og at der saa stærkt kommer Ønsker frem om at faa den og den til Præst, synes mig allerstærkest at tale for at gaa til at give Menighederne nogen Ret med Hensyn til Indstilling til Præsteembederne.

Der er uden for Betænkningen stillet et Par Ændringsforslag; som jeg, efter at de nu ere blevne omtalte af Forslagsstillerne, skal tillade mig at gøre et Par Bemærkninger om. Det første angaar en lille Bevilling paa 500 Kr. til en Aftenskoleforening, en Forening af Lærere, hvis Virksomhed er at agitere for Befolkningens Tilslutning til Aftenskoleundervisningen. Jeg tror, at Lærerne her i denne Forening

have paataget sig en Opgave, som ikke just er en Opgave for Lærere. Det, vi fra Statens Side skulle gøre for Aftenskolens Fremme, synes mig at være to Ting: Vi skulle, saaledes som vi have begyndt paa og fortsætte med, give direkte Tilskud til Lærerne, for at de kunne faa nogen Løn for den Gerning, de her udøve, og dernæst skulle vi fra Statens Side hjælpe til, at Lærerne kunne faa den nødvendige Uddannelse og Dygtighed til at holde Aftenskole. Naar Aftenskolerne saaledes ere udrustede ved Ofre fra Statskassen, saa at de staa aabne for Befolkningen med tilstrækkelig dygtige Lærere og med Lærere, som faa nogen Løn for deres Arbejde, tror jeg, vi have gjort, hvad vi bør gøre, og at Lærerne have gjort, hvad de bør gøre, og saa bør Agitationen i Befolkningen for Tilslutning til Aftenskolerne helst øves af Befolkningen selv og ikke af selve Lærerne. Det er min Mening om denne Sag, og derfor har jeg ikke saa stærk Sympati for, at Staten giver Tilskud til Foreninger af Lærere, som ville agitere i Befolkningen for Tilslutning til Aftenskoleundervisningen. Ikke heller mener jeg, at denne Forening, saa ung som den er, selv om man bortsaar fra disse Betragtninger, jeg her gør gældende, kan have noget særligt Krav paa at komme i Betragtning med et Statstilskud. Foreningen er vist kun et Par Aar gammel og omfatter kun en mindre Del af Landet, og jeg tror ikke, at Staten yder Tilskud til Agitationsforeninger, være sig i det ene eller det andet Øjemed, naar de have et saa lille Omfang og ere af saa ny Dato. Vi give jo f. Eks. Tilskud til Totalafholdsforeningerne, men de omfatte hele Landet og ere langt ældre, men for øvrigt befatter Staten sig ikke med at give Bidrag til Agitationsforeninger, og jeg tror heller ikke, det er noget, Staten skal haste efter. Men imidlertid, da Forslaget nu er stillet, vil allerede det, at det er stillet, give Anledning til, at det yderligere vil blive overvejet i Finansudvalget — det kan jeg her sige — og jeg antager ogsaa, at de ærede Forslagsstillere under disse Omstændigheder ville tage Forslaget tilbage.

Det andet Forslag, som er stillet om et større Tilskud til det stenografiske Tidsskrift „Gabelsberger“, skal jeg ikke udtale mig videre om, da jeg i saa Hensende nærmest kan henholde mig til de Bemærkninger, som ere faldne fra den højtærede Kultusminister; den Stilling, som han her indtager, idet han vil have Spørgsmaalet overvejet ved Behandlingen af